

آیین نامه اجرایی ماده(۱۹۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه

یکشنبه، ۱۵ اردیبهشت ۱۳۹۲، ۰۴:۴۰ ب.ظ

هیئت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۲/۱/۱۸ بنا به پیشنهاد شماره ۱۰۰/۹۹۱۷۴ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۱ معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و به استناد ماده (۱۹۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران- مصوب ۱۳۸۹-، آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب نمود.

آیین نامه اجرایی ماده(۱۹۴) قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران

ماده ۱- در این آیین نامه، اصلاحات زیر در معانی مشروح به کار می روند:

الف-قانون: قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران- مصوب ۱۳۸۹-.

ب- مرکز توسعه روستایی: مرکز توسعه روستایی و مناطق محروم کشور.

ج- خوشه صنعتی: واحدهای کسب و کار متمرکز در یک منطقه جغرافیایی که با همکاری و تکمیل فعالیت های یکدیگر، محصولات و یا خدمات مشترکی را تولید و ارایه می کنند و از چالش ها فرصت های مشترکی نیز برخوردارند.

د- زنجیره صنعتی- کشاورزی: گروهی از واحدها که برای تولید یک محصول خاص با هم در ارتباط بوده و مکمل یکدیگر هستند.

ه- خانه روستایی گردشگری(مسافر- کاشانه): خانه روستایی که تبدیل به اماکنی برای آشنایی با فرهنگ روستا شده و مکان اقامت(اسکان) گردشگران علاقمند به طبیعت و محلی برای اطلاع رسانی به گردشگران در مورد جاذبه ها و توانمندی های روستا به شمار می آیند.

و- روستای هدف گردشگری: روستایی که از جاذبه های تاریخی، طبیعی و فرهنگی برای بازدید و یا اقامت گردشگران برخوردار است. فهرست این روستاها با پیشنهاد سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به تصویب هیئت وزیران می رسد.

ز- کارگاه های غیر متمرکز قالببافی: مجموعه های متشکل از بافندگان خانگی که تحت مدیریت واحد به بافت قالی اشتغال دارند.

ح- حوزه روستایی: مجموعه ای متشکل از چند آبادی همجوار و مرتبط با هم در قلمرو جغرافیایی و فرهنگی همکن با عملکردهای تقریباً همسان در یک کانون جمعیتی برتر با جمعیت حداکثر پنج هزار نفر(مصوبه شماره ۳۱۰/۳۹۳۲ مورخ ۱۳۷۸/۱۱/۳۰ شورای عالی شهرسازی و معماری ایران).

ط- مجموعه روستایی: مجموعه ای متشکل از روستاهای واقع در محدوده یک دهستان.

ماده ۲- به منظور پیگیری و نظارت بر انجام فعالیت های توسعه و عمران در محدوده روستا، دهیار به عنوان مدیر ارشد روستا تعیین و علاوه بر وظایف مقرر در مقررات مربوط از قبیل ماده واحده قانون تأسیس دهیاری های خودکفا در روستاهای کشور- مصوب ۱۳۷۷- و ماده (۶۹) قانون تشکیلات، وظایف و انتخاب شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵- و اصلاحات بعدی آن و ماده (۱۰) اساسنامه تشکیلات و سازمان دهیارها موضوع تصویب نامه شماره ۵۶۰۲۰/ت/۲۳۶۷۴هـ مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۸، وظایف زیر را بر عهده دارد:

الف- تسهیل اجرای سیاستها و برنامه های دولت در روستا.

ب- پیگیری و هماهنگی فعالیت های خدمات رسانی دولت و نهادهای عمومی غیردولتی در سطح روستا و در صورت ضرورت ارایه گزارش به مراجع ذیربط.

ج- گزارش وضعیت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی روستا در چارچوب دستورالعمل ابلاغی وزارت کشور.

د- جلب مشارکت مردم در پیشبرد امور، رفع مشکلات و تحقق برنامه های توسعه روستا.

هـ- شناسایی ظرفیتهای و قابلیت های سرمایه گذاری و توسعه اقتصاد محلی روستا جهت انعکاس به دستگاه های اجرایی ذیربط.

و- بهره برداری و نگهداری از اماکن عمومی، در صورت موافقت دستگاه های اجرایی ذیربط.

ز- ترویج الگوی معماری اسلامی- ایرانی در روستاها در چارچوب ماده (۱۶۹) قانون.

ح- مدیریت بحران در حوادث غیرمترقبه در محدوده روستا با رعایت قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور و آیین نامه های مربوط.

ط- تهیه گزارش سالانه عملکرد ماده (۱۹۴) قانون برای ارایه به بخشدار.

ی- تسهیل دریافت و بازپرداخت تسهیلات مالی- اعتباری توسط روستاییان.

ماده ۳- بخشدار به عنوان مدیر مجموعه های روستایی بخش ذیربط تعیین می شود و مسئولیت هدایت، هماهنگی و نظارت بر عملکرد دستگاه ها را در محدوده مجموعه روستایی بر اساس اسناد مصوب مراجع قانونی ذیربط و ارایه گزارش سالانه عملکرد ماده (۱۹۴) قانون به مرکز توسعه روستایی را بر عهده دارد.

ماده ۴- انواع حمایت های موضوع این آیین نامه به شرح زیر است:

الف- اعطای تسهیلات ارزان قیمت (یارانه دار)

ب- تخفیف در سهم آورده متقاضی (سرمایه گذار)

ج- تطویل در زمان بندی اجرا، تنفس، مشارکت و بازپرداخت تسهیلات

د- اعطای کمک های فنی و اعتباری

هـ- کمک به احداث زیر ساخت ها

و- اعطای کمک های بلاعوض

ماده ۵- وزارتخانه های جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت موظفند برای گسترش کشاورزی صنعتی با اولویت توسعه خوشه ها و زنجیره های صنعتی- کشاورزی و گسترش صنایع کوچک و متوسط و صنایع تبدیلی از محل اعتبارات کمکهای فنی اعتباری منظور در بودجه سنواتی و در چارچوب بند(ص) ماده(۲۲۴) قانون، به گونه ای تمهید نمایند که تا پایان برنامه پنجم توسعه، سهم روستاها از اعتبارات کمک های فنی- اعتباری کشاورزی و صنعت به ترتیب به (۴۰) و (۲۰) درصد برسد.

تبصره- وزارتخانه های مذکور موظفند با همکاری سایر دستگاههای ذیربط نسبت به شناسایی اعلام خوشه ها و زنجیره های صنعتی- کشاورزی در جغرافیای روستایی با توجه به شرایط جغرافیایی و ظرفیت های مناطق ظرف شش ماه پس از ابلاغ این آیین نامه اقدام نمایند.

ماده ۶- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است به منظور گسترش سرمایه گذاری در نواحی صنعتی روستایی و توسعه فرش دستباف روستا اقدامات زیر را انجام دهد:

الف- تخفیف تا سقف (۵۰) درصد در قیمت مصوب اراضی واگذاری متناسب با میزان تخصیص اعتبارات عمراتی استانی جهت تکمیل زیربنای نواحی صنعتی روستایی.

ب- تأمین تسهیلات ارزان قیمت با مدت زمان بازپرداخت ده سال به منظور توسعه کارگاههای متمرکز و غیر متمرکز قالببافی، اتحادیه ها و شرکتهای تعاونی فرش دستباف در چارچوب مفاد آیین نامه اجرایی ماده(۱۱۸)، بند(الف) ماده (۱۵۱) و بند(ص) ماده(۲۲۴) قانون موضوع تصویب نامه شماره ۱۳۴۸۷۸/ت/۴۷۲۲۰هـ مورخ ۱۳۹۰/۷/۶.

تبصره ۱- آورده نقدی متقاضیان استقرار در نواحی صنعتی روستایی برابر با (۵) درصد کل مبلغ قرارداد و مدت زمان بازپرداخت اقساط حق بهره برداری توسط متقاضیان حداقل (۳) سال می باشد.

تبصره ۲- دستگاههای اجرایی موضوع آیین نامه اجرایی ماده(۱۱۸)، بند(الف) ماده (۱۵۱) و بند(ص) ماده(۲۲۴) قانون موظفند در چارچوب آیین نامه یاد شده، نسبت به تعیین سهم مناطق روستایی اقدام و مؤسسات عامل نیز موظف به رعایت این سهم هستند.

تبصره ۳- مدد جویان تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) در برخورداری از حمایتهای موضوع این آیین نامه، در اولویت قرار می گیرند.

ماده ۷- سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری موظف است از طریق اعطای کمکهای فنی- اعتباری، نسبت به انجام موارد زیر اقدام نماید:

الف- توسعه صنایع دستی، خدمات گردشگری و ایجاد بازارچه های محلی برای ترویج و فروش صنایع دستی و حمایت از صنعتگران صنایع دستی با اولویت روستاهای هدف گردشگری از محل اعتبارات منظور در بودجه سنواتی و در چارچوب بند(ص) ماده(۲۲۴) قانون، به گونه ای که تا پایان برنامه، سهم این فعالیت ها در مناطق روستایی به (۴۰) درصد برسد.

- ب- اختصاص تسهیلات ارزان قیمت به متقاضیان ایجاد خانه های روستایی گردشگری (مسافر - کاشانه) در هر یک از روستاهای هدف گردشگری در هر استان و آموزش خدمات گردشگری به روستاییان پس از تصویب شورای برنامه ریزی و توسعه استان.
- ج- احداث کمپ های گردشگری متناسب با نیازهای گردشگران در هر یک از روستاهای هدف گردشگری تا پایان برنامه پنجم توسعه.
- د- حفاظت، احیا و بازسازی آثار تاریخی، فرهنگی و مذهبی روستاهای هدف گردشگری تا پایان برنامه پنجم توسعه.

ماده ۸- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است نسبت به انجام موارد زیر اقدام نماید:

- الف- حداقل (۳۰) درصد از تسهیلات اشتغالزایی را از سر جمع کل منابع و تسهیلات به صورت مجزا و با سر فصل مستقل پس از تصویب شورای عالی اشتغال و با مدت زمان بازپرداخت تا ده سال به مناطق روستایی اختصاص و به بانک های عامل ابلاغ نماید.
- ب- سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور موظف است به نحوی برنامه ریزی نماید تا بر اساس نیازسنجی های آموزشی جوامع روستایی و عشایری که با استفاده از نظرات کارگروه های اشتغال استانی صورت می گیرد، نسبت به تهیه تقویم آموزشی متقاضیان شغل و یا متقاضیان ارتقای شغل دوره آموزش فنی و حرفه ای به ویژه کارآفرینی در بخش های کشاورزی، صنایع دستی، گردشگری و صنعت با اولویت ارابه استفاده از خدمات نوین و شمارکت در فعالیت های صنعتی و بهبود کیفیت تولیدات از محل اعتبارات خود و یا دستگاههای اجرایی ذیربط در مناطق روستایی و عشایری اقدام نماید.
- تبصره ۱- هزینه برگزاری دوره های آموزش کارآفرینی که وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی رأساً اقدام به برگزاری می نماید از محل اعتبارات مربوط، تأمین و پرداخت می گردد.
- تبصره ۲- دستگاههای اجرایی مجری آموزش های فنی و حرفه ای در بخش های صنعت، خدمات و کشاورزی موظف به رعایت استانداردهای آموزشی مورد تأیید سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور می باشند و شرکت ها و مؤسسات بخش غیردولتی نیز جهت ارائه آموزشهای مهارتی، باید مجوز آموزشگاههای فنی و حرفه ای آزاد را از سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور دریافت نمایند.
- ج- ساماندهی و ایجاد مراکز کارآفرینی با اولویت مناطق روستایی با همکاری دستگاه های اجرایی ذیربط.
- د- اعمال حمایت های موضوع آیین نامه اجرایی بندهای (الف) تا (ه) ماده (۸۰) قانون موضوع تصویب نامه شماره ۳۱۶۱۶/ت/۴۷۴۳۶هـ مورخ ۱۳۹۱/۲/۲۰ با اولویت مناطق روستایی.
- تبصره- در راستای اجرای حمایت های موضوع آیین نامه اجرایی بندهای (الف) تا (ه) ماده (۸۰) قانون، دستگاههای اجرایی موظفند هر ساله سهم روستاها را از حمایتهای مذکور، مشخص و نسبت به رعایت آن اقدام نمایند.

ه- انجام اقدامات لازم در زمینه تعمیم و گسترش بیمه روستایی و پوشش صد درصد آن از طریق تقویت صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر.

ماده ۹- دستگاه های اجرایی و متولی صدور مجوز برای فعالیت های کارآفرینی، تولیدی و اشتغالزایی مکلفند در چارچوب وظایف، ضوابط و مقررات مربوط، متقاضیان فعالیت در مناطق روستایی را در اولویت قرار دهند. تبصره- دستگاههایی که برای اینگونه فعالیتهای مجوز صادر می کنند به ویژه سازمان ملی استاندارد ایران موظفند بر اساس سطوح مختلف تولید(حداقل در دو سطح مقیاس تولید) ضوابط و استانداردهای ویژه ای را متناسب با مقتضیات هر یک، تدوین و اعمال نمایند.

ماده ۱۰- به منظور افزایش رقابت پذیری واحدهای تولیدی در روستاها، دستگاههای اجرایی ذسربط مکلفند تأمین آب، برق، تلفن، گاز و سایر خدمات زیربنایی مورد نیاز مجتمع ها و واحدهای تولیدی، معدنی، خدماتی و صنعتی، کشاورزی، صنایع دستی، گردشگری و فرش دستباف در مناطق روستایی را در اولویت قرار دهند.

ماده ۱۱- وزارت جهاد کشاورزی موظف است نسبت به انجام موارد زیر اقدام نماید:
الف- اعمال حمایتهای موضوع بند(الف) ماده(۱۴۵) قانون و آیین نامه اجرایی آن با اولویت مناطق روستایی. تبصره- وزارت یاد شده مکلف است یارانه سود تسهیلات اعطایی برای تولید در مناطق روستایی را تا دو درصد نسبت به مناطق دیگر افزایش دهد.

ب- اعطای تسهیلات یارانه ای برای احداث و توسعه محصولات گلخانه ای سالم و ارگانیک در مجتمع های کشاورزی روستایی غیردولتی از طریق بانکهای عامل و از محل اعتبارات مصوب مربوط.
ج- کمک به عرضه محصولات و خدمات تولیدی مناطق روستایی در بازارهای محلی و نمایشگاه های دائمی و فصلی با همکاری اتحادیه ها و شرکتهای تعاونی روستایی، کشاورزی و اتحادیه ها و شرکتهای تعاونی توسعه روستایی و دهیارها با اولویت دهستانهای دارای قابلیت توسعه.

تبصره- فهرست دهستانهای دارای قابلیت توسعه به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های جهاد کشاورزی و کشور و مرکز توسعه روستایی ظرف سه ماه پس از ابلاغ این تصویب نامه تهیه می گردد.
د- پوشش بیمه ای تولیدات بخش کشاورزی و عوامل تولید در مناطق روستایی در راستای بند(ط) ماده(۱۴۳) قانون.

ه- ساماندهی خانوارهای عشایری و اسکان آنها در کانونهای عشایری و ارایه خدمات زیربنایی جهت آماده سازی مناطق مستعد اسکان عشایر با همکاری دستگاههای اجرایی ذیربط.

و- اعمال حمایتهای لازم برای تقویت مدیریت یکپارچه اراضی و مشارکت با تشکلهای حقوقی از جمله تعاونیهای تولید کشاورزی و شرکتهای سهامی زراعی برای جلوگیری از خرد شدن اراضی در چارچوب آیین نامه های ذیربط(آیین نامه اجرایی قانون اصلاح قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها موضوع تصویب نامه شماره

۵۹۸۷۹/ت/۳۷۱۱۰ هـ مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۹ و آیین نامه اجرایی قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی و اقتصادی موضوع تصویب نامه شماره ۱۴۰۷۲۳/ت/۴۰۷۸۰ ک مورخ ۱۳۸۸/۷/۱۴).

ماده ۱۲- افراد ساکن در شهرها که متقاضی بازگشت و سکونت دایم در روستاهای خارج از حریم شهرها (مهاجرت معکوس) باشند با تشخیص و تأیید مدیر ارشد روستا و با رعایت ضوابط و مقررات مربوط می توانند از حمایت‌های موضوع این آیین نامه و تسهیلات احداث و یا مقوم سازی مسکن و زمین روستایی برخوردار شوند.

ماده ۱۳- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی موظف است نسبت به انجام موارد زیر اقدام نماید:

الف- به منظور بهسازی بافت‌های با ارزش روستایی با هماهنگی سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و با رعایت قوانین و مقررات مربوط، نسبت به احصای شاخص‌ها و شناسایی روستاهای واجد شرایط ظرف سه ماه پس از ابلاغ این تصویب نامه اقدام و پس از تهیه طرح، پروژه‌های اولویت دار را در این روستاها اجرا نماید.

ب- به منظور کاهش خطرات و آسیب‌های ناشی از بروز سوانح طبیعی، ضمن انجام مطالعات مورد نیاز با رعایت قوانین و مقررات مربوط و در چارچوب اعتبارات مصوب نسبت به تهیه و اجرای طرح‌های ایمن سازی مناطق روستایی در برابر سوانح طبیعی اقدام و عملیات مربوط به بازسازی مسکن و بافت مناطق آسیب دیده از سوانح طبیعی در روستاها را با مشارکت مردم و نهادهای عمومی به انجام رساند.

ج- در چارچوب اعتبارات مصوب نسبت به کمک یا ارایه تسهیلات ارزان قیمت برای آواربرداری واحدهای فرسوده اقدام نماید.

ماده ۱۴- اشخاص حقیقی و حقوقی موظفند طرح‌های مصوب بهسازی بافت‌های با ارزش روستایی و طرح‌های مصوب گردشگری را رعایت کنند.

تبصره- دهیاری‌ها موظفند از ساخت و سازهای خلاف و یا فاقد پروانه جلوگیری نمایند.

ماده ۱۵- به منظور تسهیل و ارایه خدمات عمومی و عام المنفعه به روستاییان، دستگاه‌های اجرایی موظفند با رعایت قوانین مربوط، امکان بهره برداری از اراضی دارای کاربری عمومی مصرح در طرح‌های هادی و محدوده رویتا را برای دهیاریها فراهم نمایند.

ماده ۱۶- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و دستگاه‌های اجرایی ذیربط موظفند با توجه به بعد فرهنگی و هنری بودن فرش دستباف ایران، با رعایت قوانین و مقررات مربوط و با هماهنگی سازمان ملی فرش ایران نسبت به معرفی و تبلیغ این محصول در داخل و خارج از کشور اقدام نمایند.

ماده ۱۷- وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات موظف است نسبت به انجام موارد زیر اقدام نماید:

الف- زیرساختهای لازم برای راه اندازی دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی ایجاد و ضمن کمک به متقاضیان تأسیس این دفاتر، امکان دسترسی پر سرعت و پهنای باند مناسب را برای آنها فراهم آورد.

ب- به منظور تقویت دفاتر ارتباطات و فناوری اطلاعات روستایی و کمک به استقلال مالی این دفاتر و فراهم نمودن شرایط برای امکان ارائه خدمات دستگاههای دولتی در این دفاتر به مردم و با هدف کاهش تردد روستاییان به شهرها کارگروهی متشکل از فرماندار مربوط، مدیر کل ارتباطات و فناوری اطلاعات و سایر مدیران دستگاههای ذیربط در استانها تشکیل و زمینه واگذاری خدمات دولتی به این دفاتر را فراهم نماید.

ماده ۱۸- شورای برنامه ریزی و توسعه استان ها موظفند در راستای تأمین راه مناسب برای روستاهای بالای بیست خانوار، برنامه تفصیلی ارتقای مشخصات، احداث، نگهداری و ایمن سازی شبکه های راه روستایی استان را برای سالهای باقیمانده برنامه، تدوین و سالانه منابع لازم را از محل اعتبارات استانی تأمین نمایند.

ماده ۱۹- به منظور ارتقای شاخصهای توسعه روستایی و عشایری، ارائه خدمات نوین برنامه اولویت بندی خدمات روستایی با توجه به شرایط منطقه ای و محلی، مرکز توسعه روستایی موظف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه با همکاری دستگاههای ذیربط، بسته توسعه روستایی برای سالهای باقیمانده برنامه را تهیه و به هیئت وزیران ارائه نماید.

ماده ۲۰- شوراها برنامه ریزی و توسعه استان ها موظفند با رعایت ماده (۱۹) این آیین نامه، نسبت به تهیه بسته توسعه پایدار روستایی استان در زمینه های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیربنایی و تعیین اولویتهای مربوط اقدام نمایند. این بسته پس از تصویب در شورای برنامه ریزی و توسعه استان ملاک عمل دستگاههای ذیربط استانی در ارائه خدمات و تعیین برنامه، طرح و پروژه ها و توزیع اعتبارات، تسهیلات و منابع استانی و ملی اختصاص یافته به استان می باشد.

ماده ۲۱- وزارت کشور مکلف است ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه نسبت به تهیه و تدوین الگوی مدیریت آبادیهای فاقد شورای اسلامی اقدام نماید.

ماده ۲۲- دستگاههای اجرایی مکلفند نسبت به توسعه فضاهای ورزشی در مناطق روستایی در چارچوب تصویب نامه شماره ۴۹۱۲۰/ت/۳۶۱۱۵ هـ مورخ ۱۳۸۷/۴/۵ اقدام نمایند.

تبصره- وزارت ورزش و جوانان موظف است زمینه بهره برداری مناسب از فضاهای ورزشی روستایی را با همکاری وزارت کشور (سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور) و مرکز توسعه روستایی فراهم آورد.

ماده ۲۳- مرکز توسعه روستایی موظف است ضمن نظارت مستمر بر اجرای این آیین نامه، گزارش مربوط را سالانه به معاونت برنامه ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور و هیئت وزیران ارائه نماید.

محمد رضا رحیمی

معاون اول رییس جمهور